ΜΙΑ ΔΙΑΛΕΞΙΣ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Ὁ διακεκριμένος καὶ λογιώτατος Χαλκιδικιώτης κ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΤΣΑΝΟΣ ἦταν ὅλως ἀπροσδόκητα, στὶς 13 Μαΐου 1951, μιὰ διάλεξη, μὲ θέμα: «Ἕνα ταξίδι στὴ Χαλκιδικὴ τὸ 1793». Καὶ βασίστηκε στὶς ἐντυπώσεις καὶ πρίσεις τοῦ τότε ξένου περιηγητοῦ Θεσσαλονίκης, E. CousINERY.

Ἡ διάλεξη αὐτή, τοῦ συμπαθοῦς καὶ ἀγαπητοῦ κ. Κοτσάνου, τυπώθηκε καὶ πουλήθηκε, σὲ μικρὰ ἐγγράφια.

Ἀλλὰ τὸ θέμα, ὅπως λέγεται ἀπὸ τὸν κ. Κότσανο, αὐτὴ τὴ διάλεξή του, εἶναι μόνον περιορισμένο, μιᾶς ὥρας τὸ πολύ, διότι ἦταν δυνατὸν νὰ διακοπῇ ἀπὸ ἐρωτήσεις ἀκροατῶν, ἔτσι καὶ ἔγινε, τόσον ὅσο χρειάζεται μὲ τὴν περιέργεια καὶ ἀνυπομονησία τὸ ἀνώτατο ἐνδιαφέρον, ἱστορία τῆς Χαλκιδικῆς, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς σπανίως δὲν μαθαίνουμε καὶ βλέπουμε ὁλόγυμνη, ψεύτικα κομμένα, ἄλλα ἀπὸ δούλους, ἄλλα σὲ ἡρωϊσμοὺς καὶ ἄλλα σὲ γαργαφιστὰ ἀνεκτυπώματα. μερικὰ

Εἶναι ὅμως ἡ διάλεξη αὐτή, ἕνας κύκλος ἱστορικῶν ἐνδιαφερόντων, μέσα ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ κ. Κότσανος, ἄφησε τὴν δημιουργικὴ ψυχή του καὶ τὸ γόνιμον καὶ πολυμερισμένον πνεῦμα του, καὶ δείχνει ὅλη τὴν πολὺ διάθεση ποὺ εἶχε, μὲ καὶ φέρῃ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, καὶ ἱστορικὰ τῆς Πατρίδος μας.

Δὲν ξέρω πόσοι ἄλλοι συμπολεῖται μας δέχτηκαν καὶ ἐνδιαφέρθηκαν καὶ ρώτησαν ἢ καὶ μελέτησαν ὅλο τὸ ἴδιο ἱστορικὸ θέμα τῆς Χαλκιδικῆς. Τὸ σίγουρο ὅμως, καὶ μένει ἀνεξίτηλη μαρτυρία καὶ σὲ διάδοση ἡ ἱστορικά μας αὐτή, φρέσκα καὶ εἶναι σκέτα σημειωμένα ἀπὸ αὐτόπτη τῆς ὅλης Χαλκιδικῆς, μαζὶ καὶ δὲν δὲν βρεθῇ καὶ ξέρει ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀρχίζει ἡ ζωὴ ὅλη ἐνδοξη καὶ ἡρωϊκὴ αὐτὴ Χερσόνησο, ἀπὸ τὴν ὁποίαν σταθήκαν καὶ ἀναδείχθηκαν, ἀνάλογα μὲ τὸν χρόνο ποὺ ἔζησαν, πολὺ – πολὺ μεγάλοι καὶ σοφοὶ ἄνδρες τῆς ἐποχῆς, χωρὶς μεγαλεῖα καὶ μπορέσουν νὰ καμαρώσουν καὶ νὰ ἀγαπήσουν τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ πνεῦμα τῶν προγόνων μας.

Θὰ ἤθελε πολὺ καὶ τὸ θέμα τοῦ πρόσφατου συμπολίτου μας εἶναι πολὺ πλατὺ πλέον, ἀπὸ ὅλα ποὺ ἔγινε ἡ διάλεξις καὶ δὲν εἶχε καμμιὰ ἐπιστημονικὰ σύνολα σύνορα. Καὶ εἶναι ἀξιόλογα τὸ ἀκόμα, διότι αὐτή, ὅπως

[ε]θνική ζωή, από το 1912 που ελευθερώθηκε η Χαλκιδική, ως σήμερα, 40 ολόκληρα χρόνια, ενώ τα έδωσε πολλή φορά όλα για την Πατρίδα, έμεινεν ως τώρα η ίδια, έξω από κάθε είδους στοργή και πρόνοια από το Κράτος και έτσι, κρυμμένη όπως είναι, πίσω από την άγνοια και την εγκατάλειψη του Κράτους, δεν έχει βέβαια, να παρουσιάσει κανένα εντυπωσιακό ενδιαφέρον. Θα έπρεπε όμως να σκεφθούμε, ότι τώρα-τώρα, αυτή τη στιγμή που η ανθρωπότης κινείται σε διαρκώς εναλλασσόμενες πάλλη [illegible] και κρίνεται το πνεύμα της Ελευθερίας, σ' αυτή τη στιγμή ακριβώς χρειάζεται να βγουν στην επιφάνεια και στη δημοσιότητα, όλες οι δοξασμένες εποχές και μορφές σε κάθε σπιθαμή Ελληνικής γης, πρώτα-πρώτα για να παρουσιασθούν όλοι οι αθάνατοι τίτλοι της Εθνικής μας Ιστορίας στα μάτια όλων και κατόπιν για να παραδειγματισθούν, μαθαίνοντας έτσι επίσημα και αυθεντικά από τα αθάνατα αυτά ιστορικά μνημεία των προγόνων μας, όλοι εκείνοι που σαλπίζουν την Ελλάδα από εύκολη προσωπική σκοπιά ή από κάποια [illegible] μαλλιαροδημοτικιστική γλώσσα, ότι η Ελευθερία και η Εθνική μας Αυτοθυσία, είναι αξίες ανεκτίμητες και έχουν ρίζες ιστορικές πολύ βαθειές, ποτισμένες με πολύ πόνο και με πολύ αίμα...

Τέλος αυτών, ο κ. Κότσακης έκανε έτσι επίσημα και ανθρώπινα την καλή αρχή, μπροστά από έναν χρόνο, επάνω εκεί στην γενετοθρεμμένη Αρναία. Και μίλησε με πολλή πίστη για την ιστορική αξία της Χαλκιδικής, αλλά και μεγαλύτερη ακόμα για το μαρτυρικό και χιλιοβασανισμένο παρελθόν της. Τώρα ας βρεθούν και άλλα και άλλοι, να πάρουν στα χέρια τους αυτοί το πνευματικό ιστορικό πόρο και να μαζέψουν και να συρράψουν όλη τη εποχή και όλα τα μνημεία που προσπέρασαν με τους δρόμους τους, τα τραγούδια της, τη ποικίλη και πλούσια λαογραφία της, για να μας δώσουν όσο μπορούν πιο γρήγορα και πιο σωστά ολοκληρωμένη την Ιστορία της Χαλκιδικής. Το απαιτούμε όλοι εμείς οι ζωντανοί, το απαιτούν όμως πιο πολύ όλοι οι ήρωες που έπεσαν για την Ελλάδα και την Ελευθερία, το απαιτεί το ένδοξον παρελθόν της ιδιαιτέρας μας πατρίδος.

Γ. Ν. ΓΕΩΡΓΟΥ

Νέα Μουδανιά
18/3/1952
[signature]

...ώματος
...χει καμμία
... αυτή, την
γιατί όλη